

Bullyingomanija(ci)

Ne daj se Tomica!

Mali nam svaki dan doma servira priču o nekom «Smrdljivom Tomici». Žena i ja niš' ne kužimo. S tim Tomicom nitko neće sjediti jer – smrdi!

- Pa kako to, pitam ga.
- Pa, on smrdi?
- Pa, zašto?
- Pa, ne pere se nikad!
- Nikad?
- Da, nikad i ne presvlači se.
- A, što kaže učiteljica?
- Pa, špota ga svaki dan.
- A vi, đaci?
- Pa, neće se s njim nitko igrati, niti sjediti. I, stalno ga zadirkuju i viču za njim: Smrdljivi Tomica, Smrdiljvi Tomica...!
- ??
- On živi sam s tatom, a tate mu obično nema doma. A i kad je doma obično je pijan.
- ????

Slegnem ramenima i razmišljam. Kako li se osjeća taj Tomica u tom razredu? Ja bih svakako pobjegao od takva društva. Te, neće se s tobom igrati, neće se družiti, neće sjesti pored tebe, pa te učiteljica stalno špota, pa to je za – pobjeći. Osjećaš se nepoželjan, nitko te ne voli. Osjećaš se neugodno, osjećaš se nesigurno i – da pobjegneš! Al' ne može tako, osnovna škola je obvezna škola i ti moraš biti tu, a osjećaj se kako hoćeš! Nedaj se Tomica!

Kako je pisao Makarenko, u pedagogijama i didaktikama ništa ne piše o klozetima, niti o kupanju i presvlačenju djece, ali se zdravom ljudskom i školskom logikom tu može nešto učiniti. Ali ja nisam pedagog u toj školi niti učitelj u tom razredu. Nedaj se Tomica!

Prepričam događaj navečer uz belu Francu i Zdenki, starim prosvjetarima, prebukiranim iskustvima sa sličnim primjerima. I dok teče partija teče i nabacivanje bullyingomanskih primjera iz đačke i školske svakodnevice.

- Ovaj put «herc», veli Zdenka – «Herc» i još na znanje: Imal' 'ko damu?

Svi šute, ona se blaženo smješka i nastavlja:

- Ma, ja bih toga Tomicu barem jednom tjedno odvela na kupanje u školsko kupatilo, a moglo bi se i nešto odjeće prikupiti pa da se barem dijete jednom u petnaest dana presvuče.
- Pa nisi ti tamo Crveni križ ni Karitas, nećete se valjda još i time baviti, komentira moja žena i slavodobitno javlja da je do kraja sve njeno jer su aduti prošli.
- Ma, lakše ti je raditi u razredu kad ne smrdi - lipa moja - neda se Zdenka.
- Nego - nastavlja ona - imala sam ja prošle godine sličnih predstava u razredu. Djeca vam znaju biti jako zločesta. Dobila sam u razred jednu ponavljačicu. Marinu, krasno dijete. I jedna grupica klipana ju nikako nije mogla prihvatiti kao novu šulkolegicu. Svašta su joj radili. Jedan dan su ju gađali mokrom krpom kojom spremačica čisti pod u wc-u, drugi put su je toliko polili vodom da je morala ići doma presvući se, a o sitnim podmetanjima žvake na stolicu ili izmicanja stolice pri sjedanju da i ne govorim...I savjetovala sam ih, i zapisivala u dnevnik, ali nije pomoglo. Nije joj bilo jednostavno. Predložila sam da Marinu ove godine premjestite u drugo odjeljenje.

Ovaj put u «trefu» - slavodobitno najavljujem ja - u «trefu» i: im'o bi' neko sitno zvanje.

- Ne bu išlo - veli Franc - ne bu!! Ja pedeset, do kraja.

Hm, bit će gusto! Gundam i krećem strateški uobičajeno, «u glavu» adutima, pa dalje bumo vidli...

- Nego, prije koju godinu dođe nama u srednju školu ravnatelj iz susjedne osnovne škole na kolegijalno savjetovaje. Otkrio je da dva učenika naše obrtničke škole uredno nabavljaju lovnu za cigarete od djece iz njegove škole.
- Kako to? - ote mi se usred dubokog razmišljanja čime da lapim još jedan štih.

- Lijepo su dečki danima dočekivali klince iz prvog i drugog razreda i naplaćivali prolazninu kroz park do škole, i djeca su od džeparca za hranu i školske potrebe davali po nešto sitnoga za prolaz, dok roditelji nisu primjetili da djeca gladna dolaze doma iako su im dali lovnu za jelo.

I bi ovaj put gusto. Padoh k'o zrela kruška. I opet naučih na svojoj koži: Ne uzimaj ako nemaš barem pet banki zvanja i tri sigurna štih. Hm, drugi put bit će bolje..

- Ma, djeca su vam u školi k'o i mi veliki u državi – mudruje moja žena – oni samo oponašaju nas odrasle. Pa, ko ima najviše, ko uspijeva u životu, o kome televizija govori...o onima koji su najspretnije lapili najviše...

- Pa, kakve ti oni imaju veze s onim Tomicom, ili s onom Marinom što je ponavljala razred, a oni je gađali mokrom krpom..., prekinem je da ne održi opet predugačko političko izlaganje.

- A, imaju, imaju – neda se ona – nisu ni djeca ni škola izolirana oaza. Gledaju ti oni na TV, pa na ulici, pa na tekmi. Ma djeca ti danas više uče izvan škole negoli u školi. I to ti je to!

- Ma tu ti je i kućni odgoj. Imala sam ti ja prije par godina jednog klipana koji je cijelo polugodište mlatio djecu u razredu i nitko mu nije smio ništa, čak ni odati ga jer im je vrlo spretno zaprijetio. A poslije se ispostavilo da je dečko samo htio skrenuti pozornost na sebe jer, po njegovu mišljenju, starci nisu imali za njega ni vremena ni razumijevanja.

- Za danas bismo mogli ostati na «jedan : jedan». Sutra moram ranije na posel i moram ići spa't. Zaključuje uobičajeno za sebe (i za sve nas) Franc.

Odoše doma. Meni u glavi ostaše pedagoške sličice iz naših škola u kojima uvijek netko prolazi loše, a netko dobro. Nekom ugodno, drugom neugodno. Nije lako ni tim učiteljicama i učiteljima danas. Trebali bi biti i Karitas i Crveni križ, i psihijatori i policajci, a oni većinu toga ne mogu jer se i sami boje i djece i roditelja i ravnatelja i ravnalica, i nadzornika i ministra i....

Nedaj se Tomica!

Nedaj se Marina!

Oдох i ja spa't.

PS I mene je zanimalo što izvorno znači ta riječ «bullying» pa potražih u pametnim knjigama. U Oxford Advanced Learner's Dictionary piše: bully – plašenje ili zlostavljanje slabijih osoba ili grupa (i navodi se primjer: There was a lot of bullying at my school. – tamo u Amerika, of course). (Domislio i napisao Mate&Mi)